

DEŽELA, KJER SONCE SIJE TUDI PONOČI IN KJER NOČ PRETI TUDI PODNEVI

Matic Dolinar

VTISI O ŠTUDIJSKI IZMENJAVI V HELSINKIH, PRESTOLNICI FINSKE

Helsinki v božičnem vzdušju.

Finska je po površini osma največja država v Evropi. Vanjo bi lahko stlačili kar šestnajst Slovenij, pa bi v njej vseeno ostalo še nekaj prostora. V tej nordijski državi, ki ima približno pet in pol milijonov prebivalcev, naj bi bilo več kot dva milijona savn, kar v povprečju pomeni eno na gospodinjstvo. Finska velja za eno najnaprednejših držav sveta, ki se ponša z izjemnim izobraževalnim sistemom, visoko ravni gospodarske konkurenčnosti, kakovosti življenja in državljanskih svoboščin ter visoko razvitostjo družbe, zaradi česar jo je priznana ameriška revija Newsweek leta 2010 razglasila za najboljšo državo na svetu. To je dežela, kjer sonce sije tudi ponoči in kjer noč preti tudi podnevi. To je dežela domovanja Božička in severnih jelenov. Zanj

so značilni čudovita aurora borealis – severni sij ter polarna noč in dan. Finci neskončno ljubijo hokej ter obožujejo nordijsko smučanje in ribarjenje. Finska je država, v kateri je poleg finščine in švedščine tretji uradni jezik predvsem pivo, in hkrati država, kjer je mraz dobil državljanstvo. In končno, Finska je država, ki je nekoč kraljevala na trgu svetovne mobilne telefonije z Nokio, in je država, kjer domuje Patria – podjetje, ki je slovenski vladi prodalo osemkolesne oklepne transporterje, kasneje poimenovane Svarun, ter s tem kataliziralo največjo korupcijsko afero v slovenski moderni zgodovini. V njeni prestolnici, Helsinkih, sem preživel nepozabnih deset mesecev študijske izmenjave Erasmus v preteklem študijskem letu.

Helsinki so najsevernejša evropska prestolnica, pod katero sodi tudi več kot 300 otokov

Študijsko leto se na Finskem prične s prvim septembrom, medtem ko se orientacijski teden prične še teden prej, zaradi česar se je izmenjava zame pričela že zadnji teden avgusta (in posledično končala v začetku junija).

Ko sem bil kot mednarodni študent sprejet na Univerzo v Helsinkih, sem se takoj prijavil na organizacijo Hoas, ki skrbi za zagotovitev prebivališč tujim študentom. Sredi julija sem dobil elektronsko pošto, v kateri so me obvestili, da so mi dodelili apartma v študentskem domu v okrožju Helsinkov, poimenovanem Töölö. Kasneje se je izkazalo, da gre za najboljšo lokacijo, ki se je nahajala v samem središču mesta: 5 minut stran od postaje podzemne železnice in glavne avtobusne postaje (ki je mimogrede tudi podzemna, da pozimi ne zebe, ko čakaš na avtobus), 10 minut stran od najbolj znane in popularne peščene plaže Hietaniemi, 2 minuti stran od športnega centra UniSport, s trgovino čez cesto, majhno knjižnico v sosednji stavbi, pa še bi lahko našteval. Študentski dom je sestavljen in dveh medsebojno povezanih stavb, v katerih je skupaj prebivalo več kot dvesto mednarodnih študentov. Z drugimi besedami: nikakor nam ni moglo biti dolgčas. Spoznal sem ljudi z vseh koncev sveta, vsakega s svojo zgodbo, interesi, načeli in pogledi na svet. Medkulturno povezovanje in

PRIMERI NEKATERIH CEN

Najemnina za apartma v študentskem domu (mesečno)	390–550 €
Kosilo v študentski menzi UniCafe	2,5 €
Kartica za javni prevoz (mesečno)	23,30 €
Kartica UniSport za športne dejavnosti	12 mesecev: 98 € 6 mesecev: 65 € 3 meseci: 45 €
Kinovstopnica	10,80 €
Povratna vožnja z ladjo v Talin	(najmanj) 19 €
Tridnevno križarjenje v Stockholm	(najmanj) 60 €

Pozimi se temperature gibljejo precej pod ničlo, medtem ko zna biti poleti prijetno toplo.

spoznavanje je bilo zame ena izmed najbolj zanimivih stvari, ki sem jih doživel na izmenjavi.

Helsinki, ki so veliki za tri Ljubljane in imajo šeststo tisoč prebivalcev, so se mi takoj priljubili. Mesto premore eno linijo podzemne železnice, ki se na vzhodu razdeli na dve krili in ni nikoli nabito polna ljudi, ponaša pa se tudi s podzemnim mobilnim omrežjem in brezžičnim internetom. Tu so še tramvaji in avtobusi (mimogrede, za vstop na slednje je potrebno dvigniti roko – tako namreč vozniku damo vedeti, da želimo vstopiti) ter ladje, ki skrbijo za povezave z otoki. S kartico za javni prevoz, katere cena mesečno znaša 23,30 evra za študente, je moč koristiti vsa omenjena prevozna sredstva, pa tudi vlak. Zanimivo je, da ima celotna glavna ulica talno gretje, ki še kako prav pride pozimi. Čeprav se

mesto nahaja na jugu Finske, točneje na obali Finskega zaliva, ki se ponaša z razdrobljeno obalo in številnimi otočki, obdanimi z Baltikom, vonja morja v samem središču ni čutiti. Namesto golobov povsod plahutajo galebi, ki le nekako dajo vedeti, da gre vendarle za obmorsko mesto. Strateško so Helsinki na točki, ki omogoča številna potovanja, npr. v Talin (dve uri in pol s trajektom) in od tam v Rigo, v Stockholm (šestnajsturna vožnja s trajektom), St. Petersburg, na Laponsko (sever Finske, kjer se nahaja Božičkova vas, farma haskijev in severnih jelenov, nebo pa ponoči osvetljuje skrivnostni severni sij), ki je le korak oddaljena od najbolj severne točke evropske celine, Nordkapa. Vsekakor so možnosti za potovanja izredno raznovrstne. Celotno mestno središče

je pokrito z brezžičnim internetnim dostopom, ki je vsem brezplačno na voljo za uporabo. Mesto je izredno multinacionalno z veliko tujci, med katerimi je precej Rusov, ki jih Finci pregovorno nimajo ravno v čislih zaradi pretekle zgodovinske podjarmljenosti sovjetski Rusiji. Tu so tudi Estonci, Somalci, Angleži in Arabci.

Izobraževalni sistem, ki je zgled mnogim

Finska se lahko pohvali z desetimi univerzami, ki imajo dve fakulteti za farmacijo, vsako pod ločeno univerzo. Sam sem študiral na Fakulteti za farmacijo, ki spada pod Univerzo v Helsinkih. Univerzo v Helsinkih sestavljajo štirje kampusi, ki združujejo več tematsko povezanih fakultet. Z avtobusom pol ure oddaljeni Viikki kampus, ki sem ga obiskoval, se nahaja deset kilometrov severozahodno od mestnega središča in združuje fakultete za farmacijo, veterino, bioznanosti, biotehnologijo ter agrikulturo in gozdarstvo (ena fakulteta za oboje skupaj). Tam je še infocenter s knjižnico in majhnim tropskim vrtom, ki se kiti s palmami, peskom ter stoječo vodo in je namenjen sproščanju, kar deluje že kar malce kičasto, ko v zimskih mesecih zunaj vladajo mraz, sneg in poltema.

Čeprav na Finskem o kakšni resni gospodarski krizi ne moremo govoriti in je denarja, namenjenega visokemu šolstvu, popolnoma dovolj, je Fakulteta za farmacijo z letošnjim študijskim letom zaradi potreb po racionalizaciji stroškov poslovanja izvedla reorganizacijo kateder, ki je vključevala njihovo združevanje. Tako ima fakulteta po novem le tri katedre: Katedro za farmacevtske bioznanosti, Katedro za farmacevtsko tehnologijo in kemijo ter Katedro za farmakologijo in farmakoterapijo. Omenjene katedre ponujajo mednarodnim študentom 43 predmetov, ki se večinoma izvajajo v angleščini, v nekaterih primerih pa je le literatura v angleščini, nato pa sledi t. i. *book exam* (od trinajstih predmetov, ki sem jih opravil, sem imel tako tri *book exams*, kjer nisem imel stika s

Glavna univerzitetna knjižnica Kaisa-talo.

profesorji, pri ostalih predmetih pa je vse potekalo v angleščini).

O finskem šolskem sistemu ter študiju farmacije bi lahko napisal vsaj še en obširen članek. Naj samo omenim, da je odnos profesor–študent na popolnoma drugačni ravni. Profesorje se tika in naziva po imenih, nasploh je odnos zelo sproščen in prijateljski, a vseeno spoštljiv. Zna se zgoditi, da te nekateri v družbi ostalih mednarodnih študentov povabijo k sebi domov na kosilo, medtem ko se drugi s tabo takoj povežejo po socialnih omrežjih ali ti zaupajo številko svojega mobilnega telefona. Nasploh so predavanja za tuje študente zaradi majhnosti skupin izredno interaktivna, profesorji si vzamejo veliko časa, da prisluhnejo študentom, so ustrezljivi, sprašujejo po mnenjih, polemizirajo, diskutirajo in so predvsem vedno pripravljeni pomagati. Pri predmetih se dobiva tedenske domače naloge, ki spodbujajo sprotno delo in učenje. Tuji študenti nimajo kolokvijev iz vaj, ampak morajo napisati poglobljena poročila, ki so po navadi vsaj dvakrat zavrnjena (kar je popolnoma normalno), preden so z njimi zadovoljni. Glavni laboratorij za vaje je naravnost gromozanski in po moji oceni večji od naše predavalnice P1. Katedre imajo svoje laboratorije, ki so namenjeni izključno njihovim raziskovalnim dejavnostim (tam sem tudi sam opravljal svoje vaje v sodelovanju z doktorskimi študenti, ki so bili moji mentorji). Vsi so izjemno dobro opremljeni, raznih reagentov in drugih snovi pa je več kot preveč! V laboratorijih in večinoma tudi po celi fakulteti se v glavnem uporablja angleščina, ker je tam zaposlenih toliko mednarodnih ljudi, finščina in švedščina pa sta potisnjeni v ozadje. Univerza v Helsinkih je že leta 1755 ustanovila Yliopiston Apteekki, univerzitetne lekarne, ki so še danes v njeni lasti (17 jih je na Finskem, 14 v Rusiji in 15 v Estoniji) ter uživajo visoko zaupanje in priljubljenost s strani strank. Pri tem gre za največjega delodajalca v farmaciji na Finskem, ki zaposluje 940 ljudi in skrbi za več kot 800 tisoč strank. Po podatkih iz leta 2011 so tako obdelali 4,5 milijona

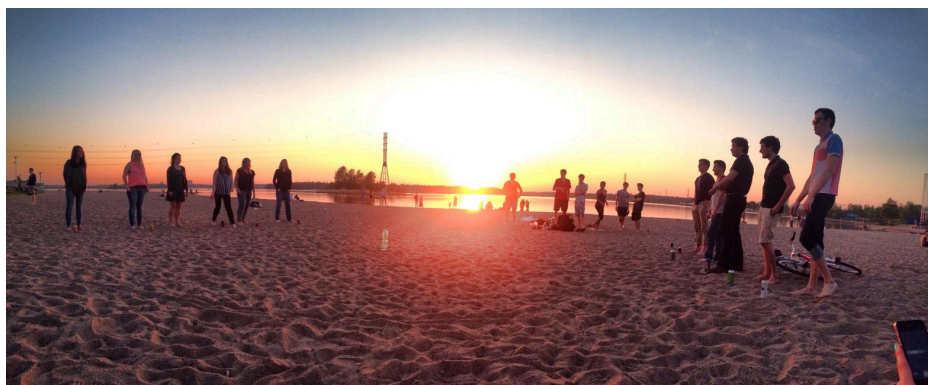

Prostor s tropskim rastlinjem je vsekakor nespregljano razkošje.

receptov, kar je predstavljalo deset odstotkov vseh obdelanih receptov na Finskem, in imeli 263,5 milijona evrov prihodka od prodaje. Vzpostavljeno imajo tudi spletno trgovino z več kot 4000 produkti. Študentje lahko med drugim v omenjenih lekarnah opravljajo obvezno študijsko prakso. Klasičnih semestrov in izpitnih obdobij Finci nimajo. Vsi predmeti se ne pričnejo v istem tednu, temveč z različnimi zamiki. Ko se predavanja zaključijo, sledi v roku enega do dveh tednov prvi izpitni rok, ki se ga udeleži večina študentov. Posledično se študira »po malem« skozi celotno leto, da se redno opravi vse obveznosti, in zato ni nikoli pet ali več izpitov skoncentriranih v enem mesecu kot pri nas v Sloveniji. Pisni izpiti so včasih celo trojezični (dva uradna jezika ter angleščina). Raven zahtevnosti je enaka kot v Sloveniji,

velikokrat pa so vprašanja malce širše zastavljena in obravnavajo določeno tematiko, v povezavi s katero je potrebno pokazati pridobljeno znanje. V zadnjih letih se vse bolj osredotočajo na praktično znanje, ker so prišli do spoznanja, da vzgajajo sicer s teorijo dobro podprte mlade strokovnjake, ki pa v praksi ne izpadejo najbolj kompetentni. Vedno se v isti predavalnici piše več različnih izpitov z različnih fakultet hkrati, in to tudi več kot dvesto ljudi, zaradi česar zna včasih biti prava gneča. V kolikor ste se pozabili prijaviti na izpit, pošljete elektronsko pošto profesorju in zadeva je urejena. Kar še posebej navdušuje, je vsa logistika, ki je izjemno urejena.

Ob vpisu je vsakemu študentu dodeljeno lastno uporabniško ime (in geslo). S tem enotnim uporabniškim imenom se lahko študentje v okviru

Igranje flunkyballa ob deveti uri zvečer.

Slovita katedrala v Helsinkih.

Univerze v Helsinkih kjer koli povežejo na brezžično internetno omrežje, z njim dostopajo do svoje elektronske pošte (dobijo svoj elektronski naslov), se prijavijo na računalnike v kateri koli knjižnici, dostopajo do WebOodi-ja (finski VIS, kjer se objavljajo rezultati prav vseh izpitov brez izjeme in kjer se prijavlja na predmete in izpite ter ureja druge logistične zadeve), dostopajo do spletne učilnice (namenjena je predvsem študijskemu gradivu, tam se objavljajo obvestila, povezana s potekom predmetov, služi tudi oddaji domačih nalog) ali povežejo na VPN strežnik (kar še posebej pride prav v primeru, če nisi na omrežju Univerze v Helsinkih in želiš dostopati do zaklenjenih strokovnih člankov od doma). Super je, ker vse tako učinkovito deluje, in to brez najmanjših zapletov. Morda še velja omeniti, da se da v knjižnici

sposojeno knjigo vrniti nazaj v kateri koli drugi knjižnici, pa bo potem predstavljena nazaj v matično knjižnico.

V centru mesta se nahaja čudovita glavna univerzitetna knjižnica Kaisa-talo. Ta modernistična arhitekturna posebnost redno zbujajo radovednost turistov. Njeno poslopje na vsaki izmed dveh vzporednih stranic, obrnjenih proti ulici, krasi velikansko trikotniku podobno okno, ki se razteza čez več nadstropij. Belo notranjost s stotinami knjižnih polic lepo dopolnjujejo udobni raznobarni kavči na sivih preprogah in mize z lučmi ter stoli. Nadstropja poleg dvigal, ki vodijo naravnost do podzemne železnice, povezujejo široke spiralne stopnice, ki se elegantno vijejo v višino. Skozi veliko strešno lino lije svetloba in se siplje skozi elipsoidne svetlobne portale

nadstropij do pritličnega dela stavbe. V knjižnici so številni računalniki s fotokopirnimi stroji in tiskalniki, naprave za samostojno izposojlo in vračilo gradiva, majhni prostori za nemoteno telefoniranje. Na voljo je več prostorov, ki vsebujejo ploske televizorje in avdio sisteme z mešalnimi mizami, ki se jih da rezervirati za skupno učenje oz. drugo udejstvovanje. Najvišje nadstropje je prekrito z vinsko rdečim tapisomom, ki popolnoma zaduši zvoke in se proti koncu končuje z veliko stekleno površino, ki vodi na teraso, od koder se odpira čudovit pogled na finski senat, belo katedralo v osrčju Helsinkov, ki je ena izmed najbolj priljubljenih znamenitosti Helsinkov in celotne Finske. Kaisa-talo je knjižnica, ki se mi je močno priljubila in v kateri sem preživel večino časa med študiranjem. Če boste kdaj šli v Helsinke, si jo nujno pojdite pogledat.

Če pri $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ zagledaš nekoga, ki v kratkih hlačah brezskrbno teče zunaj, si verjetno na Finskem

Gojenje športa ima na Finskem poseben status. Vsako minuto lahko vidiš koga, kako se rekreira. Ljudi z močnejšimi postavami v Helsinkih praktično ni videti, kar je kar malo neverjetno, ko se tega zaveš. Študentom je na voljo šest UniSport športnih centrov z izjemno nizkimi cenami (12 mesecev: 98 €, 6 mesecev: 65 €, 3 meseci: 45 €), ki so neprestano polni. V vsakem je na voljo fitnes z obvezno savno ter različne dvorane, namenjene vodenim vadbam, športom z žogo, plesu, borilnim veščinam idr. Med drugim je v okviru UniSporta organizirano tudi plavanje. Da mednarodnim študentom ni dolgčas, redno skrbi Erasmus Student Network – organizacija, ki organizira številne družabne dogodke, kot so orientacijski ogledi mesta in njegovih znamenitosti, skupinske savna seanse, posebne sinit večerje, zabave, športne aktivnosti, potovanja v tujino in po notranjosti države, križarjenja in ostalo. Ni bilo tedna brez vsaj dveh ali treh dogodkov. Finci so se trudili čez vse meje, za kar so bili vsakič bogato poplačani z visoko udeležbo. Njihova zagnanost, delavnost in odprtost

Ribiška barkača, ki se trudi prebiti poledenelo morsko skorjo.

so me popolnoma presenetili. Večina dogodkov je bila fantastično organiziranih!

Vreme tod zahteva nekaj privajanja. V sredini zimskih mesecev se dolžina dneva občutno skrajša, tako da je svetlobe od štiri do pet ur na dan. Veliko ljudi prav zaradi tega jemlje vitamin D. Polarna noč mi ni predstavljala nikakršne težave, ker sem imel vedno kaj početi. Večino zime smo imeli podnevi čudovito sončno vreme in – malce ironično – praktično nič snega. S prijatelji smo sem pa tja radi zavili v Kallio, sosese, znano po številnih barčkih, kjer prodajajo pivo po vsaj nam tujcem bolj sprejemljivih cenah (te se gibljejo med tremi in štirimi evri, kar je za Finsko relativno poceni glede na enega izmed najvišjih davkov na alkoholne pijače na svetu). Šele v januarju je stisnil pravi polarni mraz, kar je v praksi pomenilo, da so se temperature spustile do minus dvajset stopinj Celzija in tam vztrajale dober mesec in pol. V takih razmerah Baltik popolnoma zmrzne, zato se po njem ljudje brezskrbno sprehajajo. Priznati moram, da je občutek fenomenalen! Nekateri Finci zadevo povzdignejo še na višjo raven, ko se z avtomobili ali celo avtobusi odpeljejo do otokov. Drugih ne more ustaviti niti mraz, da ne bi ribarili ali pa celo wake boardali, in to kar po zamrznjenem morju. Priljubljena sta tudi tek na smučeh ter drsanje po poledenem morju.

V sredini maja, ko je Slovenijo zajelo izredno slabo vreme z nizkimi temperaturami, se je vreme na Finskem korenito spremenilo: temperature so se povzpele čez petindvajset stopinj Celzija in tam obstale za več kot dva tedna (v takih primerih v lokalnih novicah poročajo o vročinskem valu). Hietaniemi plaža je kar pokala po šivih (glejte sliko)! Takrat sem dobil občutek, da so Finci res začeli uživati življenje. Dolžina dneva je takrat postala obratno sorazmerna s tisto pozimi. V takih razmerah sem z veseljem ugotovil, da je še lažje študirati ponoči, ko sonce zahaja ob enajstih zvečer in ponovno vzhaja ob štirih zjutraj. Ko je dan tudi ponoči, je občutek res poseben. V

Zanimivosti o Finski

- *Finska ima 87.888 jezer, večjih kot 500 m², in 179.584 otokov – od tod ime dežela tisočerih jezer.*
- *Na Finskem ni javnih telefonskih govorilnic.*
- *Na Finskem se cene zaokrožujejo na 5 centov, zaradi česar trgovci ne sprejemajo kovancev za 1 in 2 centa.*
- *Na Finskem kazni za prometne prekrške temeljijo na resnosti prekrška ter voznikovem osebnem dohodku. Najvišjo kazen si je po poročanjih privozil Jussi Salonoja leta 2003 v Helsinkih. Plačati je moral 170.000 € za prekoračitev hitrosti. Vozil naj bi 80 km/h v območju z omejitvijo 40 km/h.*
- *Finska ima 37 narodnih parkov.*
- *Večina Fincev zaradi nižjih cen nakupuje alkoholne pijače v Estoniji oz. na Švedskem.*
- *Na Finskem je 2,2 milijona savn oz. v povprečju ena na gospodinjstvo.*
- *Na skrajnem severu Finske v sredini poletja sonce popolnoma ne zaide 73 zaporednih dni.*

času pisanja članka (konec avgusta), ko se mi pritožujemo nad vremenom, Skandinavci že mesec in pol uživajo v za te dele sveta nepričakovanih temperaturah. Nekje sem prebral, da je bilo norveškimi severnim jelenom prevroče, zaradi česar so se pred soncem zatekli v avtocestni predor. Ker nič ni pomagalo, so bili pristojni primorani cesto zapreti za ves promet. Morda se zdi deset mesecev dolga doba, a je vse skupaj minilo vse prejkot počasi. Ko si v družbi zanimivih ljudi z vseh koncev sveta, imaš vseskozi kup študijskih obveznosti, odkrivaš skrivnosti tebi nepoznane in tuje kulture in se okoli tebe neprestano nekaj dogaja, počasi izgubiš občutek za čas. Šele ko je vsega konec, spoznaš, kako neverjetno obdobje je

za tabo. Zaveš se, da je to, da si odšel študirat v tujino, ena izmed najboljših odločitev, kar si jih sprejel v življenju. Izkušnja, polna presežkov, ki te je spremenila in ti razširila obzorja čez vse prej predstavljive meje. Izmenjava na Finskem je za tiste drzne. Tiste, ki si upajo. Tiste, ki jih malce mraza ne zmoti. Tiste, ki jih nenavadno dolga dolžina dneva ali noči ne vrže iz tira. Tiste, ki si ne želijo na »klasično« Erasmus destinacijo. Tiste, ki jim ugajajo nordijske države. Tiste, ki v siju avrore slišijo melodijo severa. Tiste nekonvencionalne, z željo po drugačnosti, ki jo Finska premore in da. Navsezadnje, enkrat je pa le potrebno preveriti, če vsem stereotipom res velja verjeti.

Hietaniemi plaža v majski vročini.